

Vėrinys „Knygius“: aistra skaityti ir pasakoti įspūdžius

LIKIMAI KŪRYBA ATGARSIAI PRAMOGOS

JUNGTYS

Knygų klubas – įvairaus amžiaus skaitytojų bendruomenė, kurios narius vienija esminis dalykas – meilė literatūrai. Populiariausias knygų klubų formatas Lietuvoje yra susitikimai, kur pasakojami įspūdžiai ir interpretacijos apie iš anksto pasirinktą ir iki susibūrimo perskaitytą kūrinį, kur galima išgirsti kitų klubo narių įžvalgas ir į knygos turinį ar patį autorių kitaip pažvelgti.

Toks klubas pavadinamu „Knygius“ gyvuoja ir Kupiškėje ir vienija daugiau nei dvidešimt knygos mylėtojų.

Jurga BANIONIENĖ

SEPTINTI VEIKLOS METAI

„Seniai puoselėjau mintį ir galvoju, kad reikia įkurti knygų klubą. Tuo metu visoje respublikoje jie tik buvo pradėję veiklą. Dabar knygų klubus turi beveik kiekviena biblioteka, jie populiarūs. Aš manau, kad taip nutiko dėl žmonių noro pabūti tarp knygų, pabendrauti literatūrinio kontekstu. Kituose miestuose knygų klubo nariai renkasi ne tik bibliotekose, bet ir kavinėse ir diskutuoja apie perskaitytas knygas.

Kai vyko bibliotekos renovacija, išsikraustėme į buvusią Kupos mokyklą, Lankytojų aptarnavimo skyriuje atsirado jaukus kampelis, pavadintas „Skaitytojų kampeliu“. Viskas prasidėjo nuo vienos sofos, tada atsirado kita ir po truputį tai tapo mylima vieta.

Kartą visi atsitiktinai pasikalbėjau su Edita Petrušiene, labai aktyvia skaitytoja, ir užsiminiau, kad reikia kurti klubą. Ji pritarė mano idėjai, pradėjome kviesiti žmones, kurie skaito, kuriems tai patinka. Pradžioje susirinko turbūt 10 žmonių, tas pagrindinis branduolys, išlikęs iki šiol. Tai Edita Petrušienė, Regina Baltrušienė, Ona Tubienė, Ingrida Kuzmickienė, Zita Jurgelionienė, Irena Pocevičienė, – kalbėjo knygų klubo „Knygius“ kuratorė, Kupiškio viešosios bibliotekos Lankytojų ap-

Knygų klubo „Knygius“ kuratorė Rita Senvaitienė. Autorės nuotrauka

tarnavimo skyriaus vedėjo pareigas laikinai einanti Rita Senvaitienė.

2017 m. spalio 25 diena yra oficiali knygų klubo „Knygius“ įkūrimo data. Tad šiais metais jis minės septynerių metų gyvavimo sukaktį.

NUO DISKUSIJŲ – IKI LITERATŪRINIŲ KELIONIŲ

Pasak R. Senvaitienės, klubas per trejus metus nuo 10 išaugo iki 30 žmonių. Net ketinta skirstytis į grupes, bet ilgainiui dalis skaitytojų atsisijoję ir liko 20 nuolatinių narių.

„Į sąrašą įtraukti 27 nariai, bet į susitikimus susirenka apie 16 žmonių. Pagrindinė klubo veikla – knygų skaitymas ir keitimasis mintimis apie jas. Kartais išgirstame, kad kažkas norėtų ateiti į klubą, prisijungti prie mūsų, bet nenori kalbėti, pasakoti. To daryti visai nebūtina, galima tiesiog klausyti.

Per tuos metus daug kas keitėsi. Pačioje pradžioje pasirinkdavome vieną knygą ir ją skaitydavome, paskui pristatydavome, išsakydavome savo mintis. Ilgainiui ėmėme rengti naujų knygų pristatymus ir aptarimus, dalyvauti įvairiose skaitymo akcijose. Turbūt, pati mėgstamiausia – „Vasara su knyga“, kuri kviečia perskaityti penkis knygas nurodyta tema. Klubo narėms patinka akcija „Aklas pasimatymas

su knyga“, kai supakuoji knygą ir nežinai, ką gausi skaityti. Visoms labai smagu, diskutavome, kaip pasisekė pasimatymas. Kai kas po pirmo puslapio iš jo pabėgo, kitos skaitė iki pabaigos. Šiemet yra estų literatūros metai, tad skaitome šios šalies literatūrą. Bibliotekose dažnai pristatomos įvairių autorių knygos, tai skaitome jų knygas.

Per susitikimus būna daug diskusijų, kartais – netgi aršiu, nuomonės kardinaliai išsiskiria. Bet aš labai džiaugiuosi, kad žmonės diskutuoja. Taip pat nuolat pasakojame, kas ką skaitė, rekomenduojame vieni kitiems knygas. Tai – smagiausias dalykas klube. Visi ateina su sąrašukais, vyksta mainai ir pan.“, – pasakojo R. Senvaitienė.

Pašnekovė pabrėžė, kad dalyvavimas klubo veikloje visų pirma – sąsiuvis, literatūrinis išprusimas. Antras svarbus dalykas – bendravimas.

„Susirenkame prie kavos, arbatos puodelio pasikalbėti ne kur kitur, o bibliotekoje, tarp knygų, jų aplinkoje, kur tyro ypatinga aura. Mus vienija literatūra ir bendrystė. Ne tik skaitome ir išsakome įspūdžius, bet ir kartu važiuojame į teatrus, spektaklius, lankome literatūrinės šalies vietas. Mano „knygiukės“ – labai aktyvios“, – džiaugėsi klubo kuratorė.

Nukelta į 8 p.

„Knygius“ pirmininkė Edita Petrušienė entuziastingai priėmė idėjas klubo narių.

Knygų klubo „Knygius“ veiklos akimirka. Nuotraukos iš klubo „Knygius“ archyvo

„Knygius“: aistra skaityti ir pasakoti įspūdžius

Atkelta iš 6 p.
GYVENIMAS TARP KNYGŲ

Klubo narės – vien moterys. Pasak R. Senvaitienės, savo gyvenimo be knygos jos turbūt nebeįsivaizduoja. O kad knyga taptų kasdienybės įpročiu, reikia labai nedaug – tik noro.

„Daug kas iš skaitytojų sako, kad jei nebėra knygos prie lovos, kažko labai trūksta. Aišku, vieną kartą gal daugiau perskaitai, kitą – mažiau. Bet jei norėsi, nors lapą prieš miegą tikrai perskaitysi.

Aš, kaip ir visi kiti žmonės, dažniausiai knygą į rankas imu namie, prieš miegą. Mėgstu istorinius romanus, kuo senesnis laikas – tuo idomiau.

Skaitydamas, ypač jei tai romanai, gali pagyventi kitų žmonių gyvenimus. Knygos gali rasti labai daug, vienas gal joje aptiksi istorinį momentą, kitas – situaciją, kurią pritaikysi gyvenime. Yra knygos, kurios tiesiog padeda atsipalaiduoti. Kartais skaitytojai, kurie dirba įtemptą darbą, prašo paprastų meilės romanų, ir nieko keisto, nes tai padeda pailsėti“, – šypsojosi R. Senvaitienė.

„Knygius“ kuratorė pasižiaugė, kad „Knygius“ buvo pristatytas 2019 m. IFLA tarptautinėje konferencijoje Atėnuose Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos stende, taip pat 2022 m. šios bibliotekos organizuotame tarptautiniame nuotoliniame seminare „Suaugusiųjų lankytojų mokymosi ir laisvalaikio praleidimo galimybės bibliotekose“.

BENDRYSTĖ DŽIUGINA

„Knygius“ pirmininkė Edita Petruilienė prisiminė, kad sulaukusi R. Senvaitienės kiek nedrąsaus siūlymo burtis į klubą, nė kiek nesudvejo. Entuziastingai šią idėją priėmė, nes knygos yra didelė jos gyvenimo dalis, be skaitymo neįsivaizduoja nė dienos.

Anot pašnekovės, pradžioje klubo veikloje daugiau dalyvavo vyresnio amžiaus moterys, vėliau ėmė jungtis ir jaunesnės.

„Moteris kviečiau ir džiaugiausi, kad atsirado įvairaus amžiaus narių. Kaita yra visada, kažkas nebeatina, prisijungia nauji. Į susitikimus renkasi žmonės, no-

„Knygius“ narė Nijolė Vilimienė: „Pabuvimas su knyga duoda labai daug, būna tokių knygų, kad jose tiesiog gyvenu.“

rintys papasakoti apie perskaitytas knygas, išsakyti mintis, nuomonės būna skirtingos, labai smagu, kad taip yra.

Aš sudariau tokią nuomonę, kad tiems, kurie paliko klubą, nereikia išsikalbėjimo, užtenka viską, ką išgyveno skaitydami knygą, laikyti savyje ar pasikalbėti su draugu, o mums labai norisi pasipasaikoti.

Jei ne knygų klubas, aš pati būčiau iki šiol paskendus fantastikoje ir detektyvuose.

Būtent čia atradau kitokio žanro knygas, tai atvėrė platesnio skaitymo galimybes. Vyksta susitikimai su rašytojais, juos rengiame ir mes patys, ir Viešojoji biblioteka.

Per „Knygių“ suradau labai gerą draugę, bendramintę Giedrę, su kuria sieja daug gražių bendrysių.

„Knygėms“ esu ne kartą sakiusi, kad jei kažkur sugalvočiau vykti ir nebūtų su kuo, parašyčiau j mūsų grupę, tikrai atsirastų, kas prisijungtų“, – kalbėjo klubo pirmininkė.

Edita stengiasi, kad moterys išvažiuotų, pati ieško, organizuoja išvykas į spektaklius, filmus pagal knygas. Norinčių visada atsiranda.

Klubo pirmininkė puoselėja mintį įsikūrusi name pradėti kviešti „Knygius“ nares į bendras filmų, sukurtų pagal įvairias knygas, peržiūras ir aptarimus.

E. Petruilienė tvirtino, kad yra didelis bibliotekos darbuotojos R. Senvaitienės indėlis į klubo veiklą. „Jei kažkas kitas, ne Rita būtų kūrusi šį klubą, nežinau, ar jis būtų išsilaikęs. Mes ją saulyte dažnai vadiname, visuomet šypsoji, linksma“, – teigė pašnekovė.

KIEKVIENAS SUSITIKIMAS – MAŽA ŠVENTĖ

Ko pasisemia dalyvaudamos knygų klubo „Knygius“ veikloje, paklausėme jo narių.

Nijolė Vilimienė seniai yra Kupiškio viešosios bibliotekos skaitytoja. Kai R. Senvaitienė pakvietė įsijungti į klubo veiklą, iškart sutiko.

„Daug skaitau, pagalvoju, kad reikia pabandyti. Patiko. Daug dalykų čia pasisėmiu. Man patinka bendravimas su to paties pomėgio, skaitymo, suvienytomis moterimis. Gauname ir užduotis. Kartais atrodo, kad tokios knygos neskaitytum, bet yra pasiūlymas – ir skaitome. Kiekvienas atėjimas į klubą – mažas šventė, laukiame tų susitikimų, taip pat važiuojame į spektaklius, filmus pagal perskaitytas knygas. Paskui pasisėdime kavinkėje, aptariame įspūdžius. Gal pusė klubo narių yra užkietėjusios detektyvų mylėtojos, perskaito gerą knygą – ir tuoj paskleidi apie tai žinią. Aš irgi esu iš jų. Labai mėgstu nagrinėti, narplioti, kas ir kaip.

Skaityti ir daug gyvenimiškų knygų, bet ne meilės romanus, jie visiškai nepatinka, ieškau gerų knygų. Prieš dvejus metus buvau tokia skaitytoja, kuri perskaito iki pabaigos kiekvieną pradėtą knygą, net jei ji neįdomi. Dabar jau ne. Renkuosi ką skaityti, nes knygų yra be galo daug. Beje, niekada neskaitau miego sąskaita. Aš knygą į rankas dažniausiai imu dieną, kai šviešu. Daug kas sako, kad skaityti nėra laiko, aš manau, kad jo įmanoma atrasti, reikia tik norėti. Galima per dieną pusvalandį skirti ir

Audronė Rinkevičienė: „Jei ne klubo susibūrimai, turbūt neperskaityčiau tiek knygų.“
Jurgos Banionienės nuotraukos

užteks. Pabuvimas su knyga daug duoda, būna tokių knygų, kad jose tiesiog gyvenu. Pati geriausia – Juozo Požėros „Žuvys nepažįsta savo vaikų“, ją skaičiau turbūt dešimt kartų.

Skaitytu naują mažens. Tėvelis įskiepijo meilę knygai, pats labai daug skaitė. Netgi kartais paimdavau kokią nors knygą be jo žinios, nes ne visas leisdavo skaityti, paslėpdavo, aš vis tiek rasdavau. Taip per visą gyvenimą irėjau su knyga. Dabar jai laiko yra dar daugiau“, – pasakojo N. Vilimienė.

Audronė Rinkevičienė tvirtino, kad dalyvavimas knygų klubo veikloje padeda augti kaip skaitytojai.

„Jei ne klubo susibūrimai, turbūt neperskaityčiau tiek knygų, nes čia įsipareigoji tą padaryti. Tai plečia akiratį.

Kai kurios knygos palieka didelį įspūdį. Pavyzdžiui, „Mažąjį gyvenimą“ per susitikimus aptardavome gal kelis mėnesius. Kiekvienas susitikimas būna vis kitoks. Turime daug išvykų į kiną, spektaklius, paskui ir juos gana ilgai aptarinėjame, vadinasi, įsiminė“, – mintis dėstė pašnekovė.

Audronė skaito nuo vaikystės. Buvo ta tikroji knygų graužikė – skaitydavo pasislėpusi nuo mamos po antklode, naktimis pasišviesdama žibintuvėliu.

„Knyga pas mane visada yra kuprinėje, keliauju kartu. Kai nevaivaduodavau, skaitydavau autobuse, dabar to padaryti nebeįsėina. Man nepatinka skaityti elektronines knygas, gal todėl, kad nuo vaikystės būdavo įprasta paimti knygą, žavėjo jos kvapas, lapų lietas. Teko būti Martyno Mažvydo bibliotekoje, ji tokia moderni, bet ten – šalta. O Kupiškio biblioteka – sava, ateini, su Rite pasikalbi, jauti čia žmogų, tai tikri knygų namai“, – kalbėjo skaitytoja.

Audronė tikino nemėgstanti detektyvų, išskyrus nebet Agatos Kristi. Skaito rimtas knygas, su gilia mintimi. Vaikystėje labiausiai mėgo „Merę Popins“, o iš neseniai skaitytų didžiulį įspūdį paliko knyga „Aštuntas gyvenimas“.

„Su knyga rankose pasimiršti, išėini kažkur kitur. Dabar skaičiau „Hobitą“, taip gerai nugarimzdau į tą pasaulį, net keista, nors, atrodo, paaugliška knyga. Kai vaikai augo, visi kartu skaitėme „Harj Poterį“, man patiko“, – šypsojosi A. Rinkevičienė.

KLUBE – NAUJI ATRADIMAI

„Į knygų klubą mane pakvietė šio klubo kuratorė Rita. Iš pradžių atsisakiau, nes susitikimai prasidedavo darbo metu, nors šis pasiūlymas labai viliojo. Kai po dvejų metų susitikimų laikas buvo pavėlintas, įsitraukiau. Be knygų neįsivaizduoju savo gyvenimo. Su jomis pabėgu nuo kasdienybės. Todėl ir esu šiame klube, kuris skatina atrasti kažką naujo. Pasak Abrahamo Linkolno, „geriausias mano draugas yra žmogus, kuris man duoda knygą, kurios aš dar nesu skaitęs“.

O tokių knygų šiame klube gausi daug. Nespėji pildyti planuojamų perskaityti knygų sąrašo. Klubas šaunus ir tuo, kad Rita mums nuolat sugalvoja užduočių. Skaitome knygas, kurios aš dar nesu skaitęs“.

O tokių knygų šiame klube gausi daug. Nespėji pildyti planuojamų perskaityti knygų sąrašo. Klubas šaunus ir tuo, kad Rita mums nuolat sugalvoja užduočių. Skaitome knygas, kurios aš dar nesu skaitęs“.

O tokių knygų šiame klube gausi daug. Nespėji pildyti planuojamų perskaityti knygų sąrašo. Klubas šaunus ir tuo, kad Rita mums nuolat sugalvoja užduočių. Skaitome knygas, kurios aš dar nesu skaitęs“.

Giedrė Bačulienė sakė su nekantrumu laukianti kiekvieno klubo susitikimo. Jam priklauso apie penkerius metus, įsiliejo kiek vėliau, pakviesta pirmininkės Editos.

„Klubo nares vienija noras skaityti knygas. Mėgstame kartu aplankyti spektaklius, žiūrėti kino filmus. Aš pati skaitau knygas nuo pat mažų dienų. Knyga su manimi kiekvieną dieną, visiškai nesvarbu ar aš sode, ar kelionėje. Pirmenybe teikiu detektyvams, psichologiniams trileriams, bet skaitau ir kitokio žanro knygas“, – teigė Giedrė.

Nuotrauka iš klubo „Knygius“ archyvo